

stiller overordentlig store Krav til Statskassen, og det maa være et Vidnesbyrd, ikke om Finansministerens eller Ministeriets Letsindighed — thi en saadan forefindes ikke —, men om, at Forholdene alligevel har stillet sig anderledes, end Finansministeren den Gang forudsagde, ellers vilde Justitsministeren ikke have fremsat Lovforslag af en saa stor økonomisk Rækkevidde. Maa jeg Sandheden tro, ogsaa sige, at jeg tror, at det ærede Medlem fra Gudme (Emil Petersen) regnede Udgifterne for noget større, end de er. Jeg kan ikke skønne, at Udgifterne en Gang for alle kan sættes til væsentligt mere end 2 Millioner Kroner, og jeg maa efter alt, hvad der foreligger, regne de vedvarende Udgifter til saadant noget som 1½ Million Kroner, idet man dog ikke maa skjule for sig selv eller for nogen, at hvilke Udgifter der vil blive til Kontorhold til Retsbetjente, Politimestre og de forskellige Bitingsteder og Kontorer for Politistationer, ved i Virkeligheden intet Menneske. Men man kan vel nok uden at være for sangvinsk gaa ud fra, at den aarlige Merudgift i alt Fald ikke vil overskride 1½ Million Kroner.

Nu udtalte, som saa ofte før, det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) en hel Del om den Retsplejeordning, hvorunder vi lever. Han talte om, at vi skulde se at blive et civiliseret Land. Der gives vel overhovedet ikke den Sag, som man ønsker gennemført, som man ikke kunde bringe i Forbindelse med den Tanke, at nu skal vi se at blive et civiliseret Land. Dernæst talte det ærede Medlem om Barbari, den nuværende Retsordning var en Skamplet for os o. s. v. Og det ærede Medlem, der nylig talte, fremhævede, at den danske Retsfølelse var slappet, hvad jeg aldeles ikke tror, den er. Han fremdrog forskellige Virkninger af den nuværende Retsplejeordning, men tilføjede dog: fra Tankens Side o. s. v., det vil med andre Ord sige, at man kan udmale sig en hel Mængde Følger af den nuværende Retsplejeordning, men det, som har Betydning, er, om noget af alt dette bliver til Virkelighed, og det er dog en anden Sag. Det ærede Medlem fremdrog en Historie fra England, men tilføjede, at han ikke sikkert kunde sige, om den var

helt rigtig, da det var længe siden, han havde hørt den. Saa synes jeg egentlig, den ikke har synderlig stor Værdi, og saa betyder den i denne Sammenhæng strengt taget intet. Selvfølgelig sker der Retsvildfarelser under denne Retsordning. De er sket og vil ske, saa længe vi har den. Men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at selv de mest ivrige Defensorer for den nye omfattende Retsordning vil erkende, at Troen paa, at man ved en saadan ny Retsordning faar færre Retsvildfarelser, er en stor Vildfarelse.

Der er selvfølgelig i det System, vi nu har, en stor Mangel, der væsentlig er af teoretisk Betydning, men som ogsaa har praktisk Betydning, og det er den, at Underrettsdommeren paa een Gang er Anklager, Defensor for den sigtede og hans Dommer. Disse tre meget vidt forskellige Funktioner har han at udføre paa een Gang. Men naar det har været muligt at gennemføre dette, ligger det selvfølgelig i, at hvor slette Menneskene end kan være, er de fleste dog, naar de stilles overfor et Ansvar, hvor det navnlig drejer sig om andres Ve og Vel, retsindige og hæderlige, og naar vi har kunnet komme igennem med en teoretisk set saa mangelfuld Retsordning som den, vi har, ligger det i, at Landet i det store og hele har været saa lykkeligt at besidde en fortræffelig Dommerstand, for det er muligt for et retsindigt Menneske paa een Gang at varetage disse tre Funktioner. Men naturligvis kan det enkelte Menneske glide ud fra denne Retsindighedens Vej. Han kan blive hildet i en skæv Opfattelse, som bevirker, at saavel hans Undersøgelse som den Dom, han fælder, kan blive skæv og ikke ramme det rette. Saadanne Retsvildfarelser er faktisk forekommet, vi kender mange, har en Del i frisk Minde, men i det store og hele har Retsordningen med sine teoretiske Mangler vist sig praktisk gennemførlig, og jeg gentager, at ingen, som tager denne Sag alvorligt, gaar til Bunds i den, bestrider, at Antallet af Retsvildfarelser ogsaa under den nye Retsordning kan blive stort.

Den Lov, vi fik gennemført i 1908, gentaget i 1909, har jeg og mine Meningsfæller stemt imod, og det har vi gjort først og fremmest, fordi de Forbedringer, der blev indført ved denne Lov, var efter vort Skøn